

Anne—Baba Tutumları

KONULAR

- GELECEĞİN SUÇLUSUNUN YETİŞTİR-MENİN BASİT KURALLARI
- ANNE-BABA TUTUMLARI
- BAŞARIYI OLUMSUZ ETKİLEYEN BAZI DÜŞÜNCELER

VELİ BÜLTENİ

Hazırlayan

Ayşen ERAYDIN TİMUR

Rehber ve Psikolojik Danışman

Anne-Baba olmak kuşkusuz sadece çocuğunuzu dünyaya getirerek ve bir takım fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak (Yeme, içme, giyinme, barınma) değildi. Duygusal manada tutarlı ve dengeli yaklaşmak gerekir. Her çocuğun yapısını ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri farklı farklıdır. Kendi ayakları üzerinde durmaya başladığı andan itibaren yapacağı işlerin, karşılaşacağı olayları kendisinin belirlemesi imkansızdır. Dolayısıyla çocuklar karşılaştıkları her sorunla mücadele edemeyebilir.

Çocukları sorunlara karşı korumak veya karşılaşılan soruna karşı mücadele vermek için geçmişten gelen klasik yöntemleri uygulayamayız. Çocuklarımızın karşılaşacağı uyum sorunlarına karşı birtakım koruyucu önlemler almak zorundayız. Bu önlemler yapılması kolay ancak aileler tarafından genelde ihmal edilen davranışlardır. Doğabilecek uyum problemlerine karşı ailelerin yapması gereken tutum ve davranışlar şu şekilde olmalıdır:

GÜNLÜK AİLE OTURUMU

Ailedeki bireylerin bir araya

gelip konuşacağı, sorunların paylaşılacağı herkesin eşit söz hakkına sahip olacağı zaman dilimidir.

ETKİN DİNLEME

Zamanı ayırmanın zor olduğu bir ortamda yaşayan yetişkinler koşturmacı içinde çocuklarına zaman ayıramayabilirler. Çocuğun konuşmasını günlük yaşantılarını ve problemlerini anlatmasına izin verilmelidir ve bunu yaparken konuya ilişkin sorular sorarak göz kontağı kurarak.

ÇOCUĞUN ARKADAŞLARINI TANIMAK

Çocuğun arkadaşlarının çocuk üzerinde büyük etkisi vardır. Arkadaşlarını tanımak günlük yaşamda çocuğu bekleyen tehlikelerin tespitine yardımcı olur. Çocuğunuzun arkadaşları hoşunuza gitmezse bile kesinlikle ona kötü olduğunı söyleyip küçük düşürücü imalarda bulunulmamalıdır.

ÖDÜLLER VE CEZALAR

Belli durumların oluşması halinde her çocuğun ödüllendirilmesi veya cezalandırılması gerekir. Bunun için aile içerisinde hangi davranışın ödül veya cezayı gerektirdiğinin belirlenip çocuğa bildirilmesi gerekir.

ÇOCUĞUN BAĞIMSIZ KAZANACAĞI ÖDEVLER

Çocuğun olgunluk derece-

sinin bir belirtisi de bağımsız olabilme yeteneğidir. Yaşıma göre alış veriş yapmasına , telefon, su, elektrik faturası yatırmasına izin verilmelidir. Çocuk hata yaparsa azarlanmamalı, suçlanmamalı, hatasını öğrenmek için olanak verilmelidir. Bağımsızlık duygusu sorumluluk duygusu ile gelişir.

İYİ BİR ANNE-BABA Olabilmek;

- * ***Tutarlı davranmak***
- * ***Hoşgörülü ve sabırlı olmak***
- * ***Abartılı sevgi göstermemek***
- * ***Hataları hakaret ederek düzeltmeye çalışmamak***
- * ***Başkalarıyla kıyaslamamak***
- * ***Hep olumlu davranışları görmek***
- * ***Yaşından büyük sorumluluklar yüklememek***
- * ***Yapamayacağı şeyleri istememek***
- * ***Ödül ve cezanın zamanında ve ölçülü verilmesi***
- * ***İlgi ve beklentilerinin dikkate alınması***
- * ***Çocuğun bir birey olduğu unutulmamalıdır.***

GELECEĞİN SUÇLUSUNU YETİŞTİRMENİN BASİT KURALLARI

gül. Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır.

3- Ona düşünmeyi ve beynin kullanmayı hiç öğretme. 21 yaşına gelince kendisi karar versin diye bekle.

4- Yerde bıraktığı her şeyi kaldır, kitaplarını, elbiselerini, ayakkabılarını, onun için her şeyi sen yap ki; o, bütün sorumluluklarını başkalarına yüklemeye alışsın.

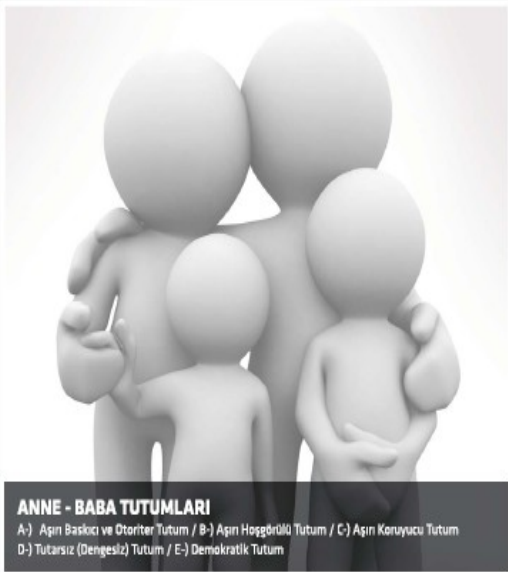
5- Ona istediğin kadar harçlık ver ki hiçbir zaman kendi parasını kazanmanın ne olduğunu öğrenmesin.

6- Komşularla, öğretmenlerle ve polislerle karşı, daima onun tarafını tut ki onların hepsine karşı peşin hükümleri olsun.

Bütün bunları ve buna benzerleri yaparak yetiştirdiğin O'NUN, günün birinde başına gerçek bir bela gelirse, kendinden özür dile ama onu felaket dolu bir hayata hazırladığın için kendine teşekkür etmeyi de ihmal etme...

1- Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başla! Bu şekilde herkesin onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır.

2- Kötü sözler söylediği zaman

ANNE - BABA TUTUMLARI

A-) Aşırı Baskıcı ve Otoriter Tutum / B-) Aşırı Hoşgörülü Tutum / C-) Aşırı Koruyucu Tutum
D-) Tutarsız (Dengesiz) Tutum / E-) Demokratik Tutum

A Aşırı Baskıcı ve Otoriter Tutum

- * Çocuğa söz hakkı tanınmaz
- * Kurala uymayanlar cezalandırılmalıdır görüşüne sahiptir
- * Eleştiri ve aşağılama çok sık görülür
- * Çocuğa şefkat, sevgi ve sıcaklık verilmez
- * Çocuğun ilgi ve istekleri dikkate alınmaz
- * Çocuğu anlama onun seviyesine inme çabası gösterilmez
- * "Çocuğumu Eğitiyorum" mantığıyla şiddet uygulayabilir
- * Çocuğun yaşının üzerinde bir olgunluk beklenir ve ona özgürlük tanınmaz
- * Çocuğun her işine karışan bir tavır sergilenir

AŞIRI OTORİTER AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Çocukta kendine güven duygusu oluşmaz. İçine kapanık, sıkılgan, itaatkar olabileceği gibi aşırı saldırgan ve zorba da olabilir. Çocukta daima güçlü olma ve kendinden zayıfları ezme isteği vardır. Çocuk alacağı ağır cezalardan kaçmak için yalan söyleyebilir. Sürekli eleştirildiği için aşağılık duygusuna kapılabilir. Kolayca ağlamaya başlar. Rutin ve sınırları belli olan iş ve meslekleri seçerler. En küçük bir hatada bile hoşgörülerini olmayabilir. Anne-babalarının (veya bir otoritenin) olmadığı ortamlarda kendilerini boşlukta hissederler ve bir otorite arayışı içine girerler.

B Aşırı Hoşgörüşü Tutum

- * Çocuğun aşırı hareket ve davranış serbestliği vardır
- * Kurallar yok denecek kadar azdır
- * Çocuğa tanınan haklar sayısız, görev ve beklentisi en az düzeydedir
- * Çocukların her istedikleri sorgulanmadan yerine getirilir
- * Anne-baba çocuğa neyi yapması veya neyi yapmaması gerektiği konusunda bilgi vermez
- * Anne-baba çocuğun davranışının yanlış olduğunu görse bile müdahale etmez
- * Çocuğun dünyasına girme gibi bir kaygıları yoktur
- * Anne-baba çocuğun davranışına karışmaz, sadece büyük bir problem olduğunda varlığını hissettirir

“ Aşırı hoşgörü ile yetiştirilen çocuklarda Anne ve Babaya hükmeden, onlara az saygı gösteren kişilik özellikleri geliştiği gözlenmektedir.”

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Anne-babasına hükmeder ve onlara çok az saygı gösterir. Bencil ve şımarık olur. Eleştiriye açık değildir. Kurallara uymazlar ve çevrelerine uyum sağlamakta zorluk çekebilirler. Gururlu, kibirli, kendini beğenen kişilik özelliği sergilerler. Sabırsız, sorumsuz, bencil, çabuk darılan ve her an dilediğinin yapılmasını bekleyen çocuklardır. Başkalarının haklarına saygı duymaz. Kendi istediğinin olması için mücadele verir ve çevreden dışlanır. Genç yaşta çocuk zararlı alışkanlıklar edinmeye meyilli olur.

C Aşırı Koruyucu Aile Tutumu

- * Bu ailelerde anne-babalar çocuğa gereğinden fazla özen gösterip onu denetim altında tutarlar
- * Çocuğun başına kötü şeyler gelir diye kendi başına bir şeyler yapmasına izin vermezler
- * Çocuğun tüm ihtiyaçları büyükleri tarafından karşılanmaya çalışılır
- * Çocuğu ilgilendiren kararlarda yaşı kaç olursa olsun fikri sorulmaz
- * Çocuğa gereğinden fazla özen ve kontrol gösterilir
- * Çocuğun kendi yapması gereken işler bile koruyucu anne babalar tarafından yapılır

AŞIRI KORUYUCU AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Çocuğun aşırı bağımlı, ürkek, çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur. Sorumluluk duygusu gelişmesi engellenir. Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku oluşturur. Çocuğun kişiliği gelişmez. İnatçı, istediğini tutturan, mantıksız kavgalar çıkaran, çabuk mutsuz olan bir çocuk ve ileride benzer niteliklere sahip bir yetişkin olur. Çevresindeki insanlarla iletişim kurmakta güçlük çeker. Hayattan edinmeleri gereken deneyimleri edinmeden hayatta karşı karşıya kaldıklarında uyum sağlamakta güçlük çekmektedirler. Çocuk aşırı duygusal olur. Çocuk anne babasından ayrı kalamaz iler yaşlarda bile sürekli anne babasının yanında olmak ister.

"Aşırı koruyucu yetiştirilen çocuklarda; çocuğun aşırı bağımlı, ürkek ve güvensiz kişilik özellikleri geliştiği gözlenmektedir.

D Tutarsız Aile Tutumu

- * Tüm çocuklara eşit davranmama
- * Eşit sorumluluklar vermeme
- * Kız- erkek çocuğa farklı davranması
- * Çocuklara doğuş sırasına göre sergilenen farklı tutumlar şeklinde olabilir
- * Eşlerin çocuk yetiştirmeye farklı bakmaları ve bunu çocuğa yansıtmaları temel sebeptir
- * Çocuğun yaptığı bir davranış bazen çok sert bir tepki alabilirken, bazen de çok olumlu karşılanabilmektedir
- * Baba otoriter ve baskıcı iken anne koruyucu bir tavır sergilerse bu da çocuğa yansır tutarsız aile oluşur.

TUTARSIZ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Bir davranışın kimi zaman ödüllendirilmesi kimi zaman da cezalandırılması çocuğun ne zaman, nerede, ne yapacağını bilememesine yol açar. Ayrıca yaptığı davranışın doğru olup olmamasından daha net "Ne zaman yaparsam cezadan kurtulabilirim" düşüncesiyle ilgilenir. Kendi görüş ve düşüncelerini açıkça söyleyemez. Zamanla çevrelerindeki insanlara güvenmeyen, her şeyden şüphelenen, kararsız bir kişilik yapısı geliştirebilir. Ürkek, herkesin söylediğini kabul eden biri olabilir. Sinirli, kavgacı, çabuk kırılıp öfkelenen tepkisel bir kişilik yapısı geliştirebilir. Çocuk inatçı, asi ve hırçın olabileceği gibi içine kapalı ve pısırık da olabilir.

E Demokratik Aile Tutumu

- * Çocuk tüm yönleriyle kabul edilir
- * Kuralların mantıklı açıklaması yapılır
- * Çocuğa yol gösterilir ama alacağı kararlar konusunda serbest bırakılır
- * Aileyi ilgilendiren konular birlikte alınır
- * Anne-baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır
- * Gereksiz kısıtlama ve baskıların olmadığı, kendi kendine yeterli olma ve problemlerini çözmeye cesaretlendirildiği, sıradan hataların hoş görüldüğü, yergi yerine övgüye odaklanılan, ısrar ve zorlamanın olmadığı bir ortamdır.

DEMOKRATİK AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Sosyalleşmiş, işbirliğine yatkın çocuklardır. Öz güvenleri yüksektir, sorumluluk sahibidirler. Kendine ve başkalarına güvenir. Yaratıcı ve bağımsızdır. Karar alma becerileri gelişmiştir. Başkalarının özgürlüklerine saygılıdır, kendi özgürlüklerinin sınırlarını bilirler. Bir gruba dahil olmadıkça, grup içinde aldıkları görev ve sorumlulukları yerine getirmede zorlanmazlar. Kurallara ve otoriteye saygı duyarlar.

Gideceğiniz yeri
bilmiyorsanız,
vardığınız yerin
bir önemi yoktur.

“ Çocuklarınızı
kendi
devirleriniz için
değil, onların
devirleri için
yetiştirmelisiniz”

BAŞARIYI OLUMSUZ ETKİLEYEN BAZI DÜŞÜNCELER

Ondan Bir şey İstemi- yoruz Ders Çalışsın Yeter!

Anne-babalar zaman zaman çocukları için yaptıklarını dile getirerek onları baskı altına alma gayretleri içine girmektedir. Durum böyle olunca bu sözler ilgi ve sevgi ifadesi olmaktan çıkıyor, çocuk üzerinde yoğun bir baskı oluşturabiliyor ve bu sözler sevgi ilişkisinin alışveriş ilişkisine dönüşmesine neden

oluyor. Söz konusu aileler Anne-Babaların genellikle “Dersler Nasıl” gibi okulla ilgili konular dışında çocuklarıyla geliştirebildikleri bir iletişim alanı yoktur. Oysa bunların dışında, olabildiğince özel ve duygusal konular gündem yapılmalıdır. Bunun için de mümkün olduğu kadar

ortak yaşantılar paylaşılmalıdır.

Çok Zeki Ama Çalışmıyor...

Çocuktan beklentinin onun sınırları dahilinde olması ve bu sınırlar içinde hareket edilmesi başarı için önemlidir. Anne-babalar çocukların sınırlarını tanımaya, onların yetenekleri, ilgi ve değerlerini anlamaya çalışmalıdır.

Komşunun Oğlunun Onun Kadar İmkanı Yok Ama Daha Başarılı

Bu cümleyi duyan çocuk karşınıza geçip; “Siz beni arkadaşım ile kıyasladınız.. Şimdi sıra bende dese ve başlasa kıyaslamaya. Arkadaşımın babasının yüzünden gülümseme eksik olmuyor. Haftada en az bir saat bütün aile toplanıp konuşuyor ve birbirlerini dinliyorlar. Çocuklarını hangi yeteneklere sahip olduğunu biliyorlar ve onu yeteneklerini geliştirmesi yönünde destekliyorlar. Çocukları eve geldiğinde ilk cümleleri ‘Nasıl’sın’ oluyor” dese ne hissedersiniz? Bir insanı kıyaslamak kadar zarar veren bir başka ebeveyn tutumu yoktur. Eleştirmeniz gerekiyorsa, cümleleri iyi seçerek

ve eleştirmenizi onun kişiliğine değil, yaptığı davranışa yönelterek yapınız.

Çalışmak İçin Oturuyor Ama Sürekli Aklı Başka Yerlerde

Bir geçiş döneminde olan genç ergenlikle birlikte bir “Değişim Ve Başkalaşım” sürecinde geçmektedir. Bu hızlı büyüme ve değişim paralel gencin ilgileri de değişmektedir. Unutkan, dalgın, dikkatini yoğunlaştırılmayan, okuduğunu anlayamayan bir genç halinde gelmesi bundandır. Pek çok ergen başarıya istediğini uyandıracak o kıvılcımı yaşayamaz. Bu durumda en iyi yaklaşım “Genci Anlamaya Çalışmak” onu empatik dinlemektir.

Sonuç Olarak;

Ailenin çocuğu gerçek anlamda tanınması, onunla ilgili gerçek.i beklentiler içinde olması çok önemlidir. Çünkü, ailenin çocukla kurduğu ilişkinin türü, çocuğun okul başarısını etkileyen en önemli ve en can alıcı nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

NE KADAR FAKİR

Bir gün çok zengin bir adam oğlunu kırsal kesime götürüp ona insanların ne kadar fakir olabileceğini göstermek istemişti.

Çok fakir bir ailenin çiftliğinde bir gün bir gece geçirdiler.

Şehre dönerken baba oğluna sordu:

"Yolculuğumuzu nasıl buldun?"

"Çok güzeldi babacığım!" diye cevap verdi oğlu.

"İnsanların ne kadar fakir olabileceğini gördün, değil mi?"

"Evet."

"Peki ne öğrendin?"

"Şunu gördüm" dedi oğlu.

"Bizim evde bir köpeğimiz, onların dört köpeği var.

Bizim evde bahçenin yarısına kadar gelen bir havuzumuz, onların kilometrelerce uzunluğunda dereleri var.

Bizim bahçede ithal lambalarımız, onların ise yıldızları var.

Bizim taraçamız ön bahçeye kadar, onların ise ufka kadar uzanıyor.

"Ufaklık konuşurken, babası şaşkınlıktan tek kelime bile edemedi.

Ve çocuk ekledi:

"Ne kadar fakir olduğumuzu gösterdiğin için, teşekkür ederim babacığım!"

"İzin verelim de çocuklarımız yaşamlarını tribünlerde seyirci gibi değil, sahada oyuncu olarak geçirsinler"

Karayı Görebilmek...

4 Temmuz 1952 Günü 34 yaşında bir kadın, Pasifik Okyanusu'na dalarak, Catalina Adası'ndan 30 km. Batıdaki Kaliforniya'ya doğru yüzmeye başladı. Eğer başarılı olursa, bunu yapan ilk kadın olacaktı. Adı, Florence Chadwick olan bu yüzücü, Many Denizi'ni her iki yönde geçen ilk kadındı. O sabah su, vücudu uyuturacak kadar soğuktu ve sis o kadar yoğundu ki beraberindeki tekneleri güçlükle seçebiliyordu. Milyonlarca insan televizyonlarından onu izliyordu. Köpek balıkları ve dondurucu soğuğun etkisini hiçe sayarak 15 saat yüzdü. Sonra dayanamayıp bırakmak istedi. Yakındaki bir teknede bulunan annesi ve antrenörü, karaya çok yaklaştıklarını ve devam etmesini söyledilerse de o, sudan çıkmakta kararlıydı. Azimli yüzücü, Kaliforniya kıyısına yarım mil kala sudan çıkmanın nedenini şöyle açıkladı:

"Karayı görebilseydim, başarabilirdim!"

Vazgeçmesinin sebebi ne yorgunluk ne de soğuktu.
Tek sebep sis yüzünden karayı görememektir.

